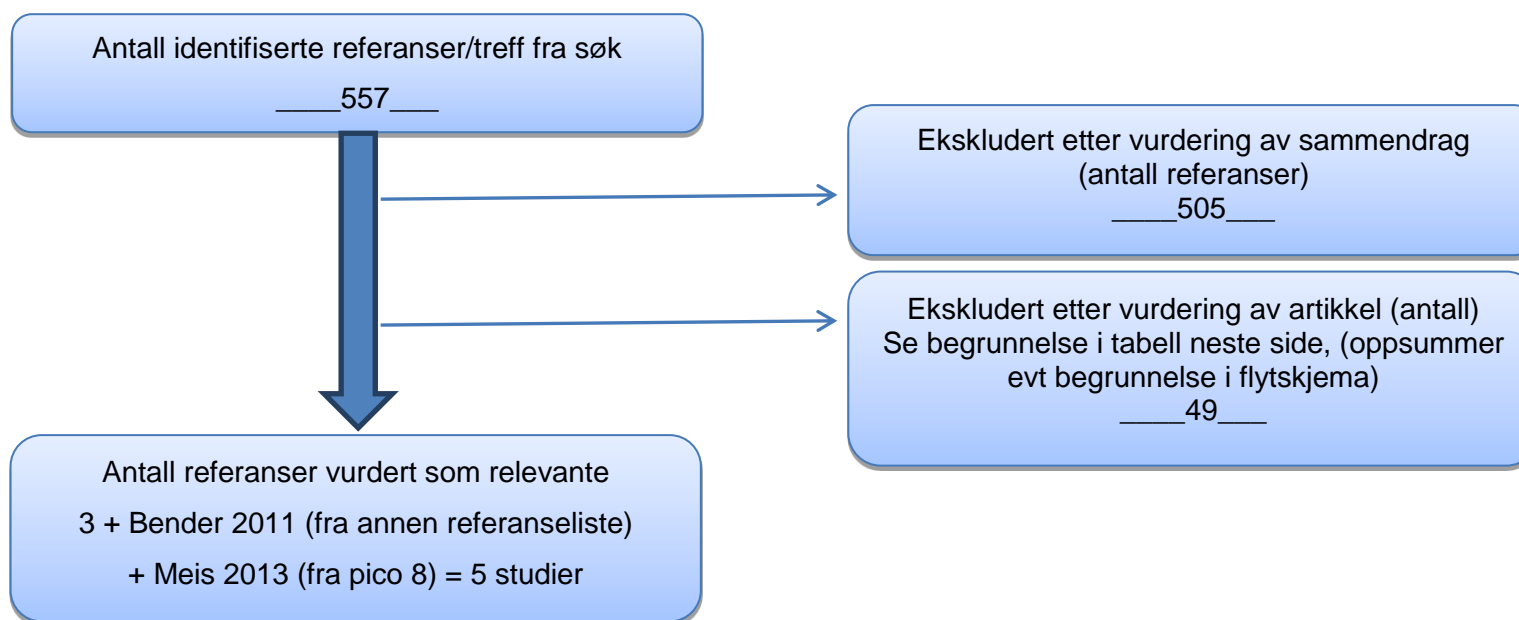

Dokumentasjonsark: Nasjonal faglig retningslinje for behandling og rehabilitering av rusmiddelmisbrukere

Spørsmål:

P	Personer med rusproblemer	PICO 7
I	Familie- og nettverksinvolvering	Dato for søk: 28. januar 2013
C	Uten familie- og nettverksinvolvering	Søk oppdatert dato:
O	Nytte	Bibliotek: Helsedirektoratet

Figur 1. Flytskjema over identifiserte treff og utvelgelse av relevante referanser.

Kommentar til prosedyreutkast: Flytskjemaet er modifisert/hentet fra [Kunnskapssenterets rapporter](#) (eksempel på rapport i lenken)

Tabell 1a. Inkluderte systematiske oversikter (oversiktsartikler).

<i>Forfatter</i>	<i>År</i>	<i>Tittel</i>	<i>Metodisk kvalitet</i>	<i>Søkeperiode</i>	<i>Egne kommentarer</i>
Edwards ME, Steinglass P.	1995	Family therapy treatment outcomes for alcoholism.	METAANALYSE 14 av 19 (21) er RCT Ikke veldig grundig beskrevet søkeprosedyre. Studiene er beskrevet i tabell.	1972-1993	Metaanalyse, også voksne, gammel Problemstilling: Sammenligning av familieinvolvert terapi og annen for voksne alkoholikere Studier: 21 stk (NB! 21 artikler, men 19 studier) Resultatmål: Delta i behandling, Resultater: Fase 1. Få indekspasienten i behandling (Cohen's) $d=1,83$ Fase 3: resultat primærbehandling $d=0,86$ Fase 3: ettervern/ <i>relapse prevention</i> $d=0,94$
Tripodi SJ, Bender K, Litschge C, Vaughn MG.	2010	Interventions for reducing adolescent alcohol abuse: a meta-analytic review.	METAANALYSE Publication bias: minimal 12 av 14 er RCT, 2 kvasieksp). Står ingenting om randomisering Søkeprosedyre grundig beskrevet. Studiene er presentert i tabell	1960-2010	Sammenligner individuell terapi og familierapi blant ungdom med alkoholmisbruk Problemstilling: Måle individuelle og familiebaserte intervensjoners effektivitet på ungdoms alkoholbruk. Studier: 12-19 år, 16 studier, 1994-2008 Oppfølging: 3-12 mnd Søk: grundig beskrevet Intervensjon: individuell (10 stk), familie (5), begge (1). Land: USA Design: 14 eksperimentelle, 2 kvasieksp. Oppfølging: 50 dg – 12 mnd Resultater: Alle intervensjonene gav

					nedgang i alkoholbruk. Sammenlignet gav familiebaserte vs ikke-familiebaserte tiltak (7 studier) er effekten SMD 0,46 høyere.
Meads C, Ting S, Dretzke J, Bayliss S.	2007	A systematic review of the clinical and cost-effectiveness of psychological therapy involving family and friends in alcohol misuse or dependence	METAANALYSE (fulltekst) 34 av 34 er RCT Søkeprosedyre grundig beskrevet. Studiene er presentert i tabell.	1966-2006	Inkluderer også voksne og nettverk. Problemstilling: Sammenligning (klinisk og kostnadmessig) mellom familieinvolvert (eller venner/signifikante andre) terapi og annen Studier: 34 RCT. N=12-742 i hver enkelt studie, til sammen 3531. Oppfølging 4 uker – 4 år. 1974-2006. 10 stk med flere enn ett familiemedl./SO, 17 med ett, 7 der bare familiemedl. fikk terapi Land: USA, England Intervensjoner og søkestrategi utførlig beskrevet. Bred definisjon av familieinvolvert. Resultater: 1) Andel avholdende – familierapi mer effektiv enn TAU men ikke i forhold til psykoterapi. 2) Dager med avholdenhet – familierapi bedre. 3) Antall dager innlagt – ingen forskjell 4) Familiefunksjon – bedret. 5) økonomi – familierapi like kostbart som individuell motivasjonsterapi, men billigere enn TAU.
Bender, Tripodi, Sarteschi & Vaughn 2011 (A metaanalysis of interventions to reduce adolescent cannabis use. Social Work Practice, 21, 153-164) – Funnet gjennom en annen artikkel					
Meis, Griffin, Greer, Jensen (2013) Couple and family involvement in adult mental health treatment – a systematic review. Clinical Psychology Review 33, 275-286. – Overført fra en annen pico.					

Tabell 2. Ekskluderte referanser. Sammendraget/tittel funnet relevant, ekskludert etter gjennomlesing av artikkel.

<i>Forfatter</i>	<i>År</i>	<i>Kommentar/begrunnelse for eksklusjon</i>
Amato L, Minozzi S, Davoli M, Vecchi S.	2011	Gjelder avrusning.
Austin AM, Macgowan MJ, Wagner EF.	2005	Relevant, men for lite data til å kunne grades. Tilleggs litteratur
Baucom DH, Shoham V, Mueser KT, Daiuto AD, Stickle TR.	1998	Ikke spesifikt rus, gammel.
Booth RE, Kwiatkowski CF.	1999	Kun gjennomgang av forskning, gammel.
Boyd-Ball AJ.	2003	Målgruppe (urbefolkning), svarer ikke egentlig på pico
Calabria B, Clifford A, Shakeshaft AP, Doran CM.	2012	Bare 1 studie omfatter urbefolkning, denne er metodologisk svak. Bare rådgivningsbaserte intervensjonsstudier, ingenting om sammenligningsgrupper
Carr, A.	2000	Kun gjennomgang av tidligere forskning. Omhandler familierapi og ulike problemer blant barn.
Carr, A.	2009	Samme som Carr 2000 bare oppdatert.
Chun T, Linakis J.	2012	Kun gjennomgang av tidligere forskning, ikke systematisk.
Copello AG, Velleman RD, Templeton LJ.	2005	Kun gjennomgang av tidligere forskning, ikke systematisk.
Copello AG, Templeton L, Velleman R.	2006	Kun gjennomgang av studier siste 12 mnd, ikke systematisk.
Cormack C, Carr	2000	Bokkapittel, gammel.

A.		
Deas D.	2008	Systematisk oversikt, men resultatene er ikke presentert systematisk eller konkludert. I tillegg inngår tre av fem studier som inkluderer fam terapi i metaanalysen av Tripodi 2010.
Deas D, Thomas SE.	2001	Kun gjennomgang av tidligere forskning, ikke systematisk. Gammel.
Dembo R, Cervenka KA, Hunter B, Wang W, Schmeidler J.	1999	Beskriver et prosjekt, ikke spesifikt rus.
Eisler I, Lask J.	2008	Bokkapittel, beskriver familieterapi.
Elliott L, Orr L, Watson L, Jackson A.	2005	Svarer ikke på pico (familiebaserte vs ikke familibaserte tiltak).
Elliott L, Orr L, Watson L, Jackson A.	2005 B	Gjennomgang av forskning/diskusjon.
Fals-Stewart W, Lam W, Kelley ML.	2009	Teoretisk artikkel om parterapi.
Fernandez AC, Begley EA, Marlatt GA.	2006	Diskuterer ulike familieintervensjoner rettet mot pårørende.
Flynn, B.	2010	Svarer ikke på pico, ingen kontrollgruppe.
Foxcroft DR, Tsertsvadze A.	2011	Forebygging.
Foxcroft DR, Tsertsvadze A.	2011 B	Forebygging.
Foxcroft D, Ireland D, Lowe G, Breen R.	2011	Forebygging.
Gonzales NA,	2012	Forebygging.

Dumka LE, Millsap RE, Gottschall A, McClain DB, Wong JJ, et al.		
Groh DR, Jason LA, Keys CB.	2008	Studerer AA og deres innvirkning/sammenheng med sosialt nettverk.
Horigian VE, Robbins MS, Dominguez R, Ucha J, Rosa CL.	2010	Fokuserer på forståelse av negative hendelser.
Karki S, Pietiläinen AM, Laitinen H, Antikainen H, Varjoranta P, Pirskanen M, Laukkanen E	2012	Forebygging
Kumpfer KL, Alvarado R, Whiteside HO.	2003	Forebygging
LePage JP, Garcia-Rea EA.	2012	Vekt på sunn livsstils-coaching
Liddle HA.	2004	Kun gjennomgang, ikke systematisk.
Liddle HA, Dakof GA.	1995	Kun diskusjon, gammel.
Moore BC.	2005	Dobbeltdiagnoser.
Munro A, Allan J.	2011	Kun diskusjon av familiebasert program for urbefolkning i Australia.
Neaigus A.	1998	Forebygging av HIV.
O'Farrell TJ, Fals-Stewart W.	2001	Studiene er kun kort presentert i tabell, lite fakta. Kan ikke grades.
O'Farrell TJ, Fals-Stewart W.	2002	Bokkapittel, gammel.
Osterling KL,	2008	Fokuserer på mor-barn (mor er rusavhengig).

Austin MJ.		
Park EW, Tudiver FG, Campbell T.	2012	Om røyking.
Roozen HG, de Waart R, P.	2010	Omhandler pårørendes situasjon mht behandlingsuvilige rusavhengige
Rotunda RJ, Scherer DG, Imm PS.	1995	Gjennomgang/diskusjon av temaet. Gammel.
Rowe CL.	2012	Gjennomgang og diskusjon. Tillegglitteratur
Smit E, Verdurmen J, Monshouwer K, Smit F.	2008	Omhandler alkoholdebut og drikkemønster.
Spas J, Ramsey S, Paiva AL, Stein LA.	2012	Ikke systematisk oversikt. Tillegglitteratur
Templeton L, Velleman R, Russell C.	2010	Fokuserer på familiemedlemmene.
Thomas C, Corcoran J.	2001	Omhandler partner.
Tripodi SJ, Bender K.	2011	De fleste studiene inngår i Tripodi 2010 eller Bender 2011 – og målgruppen her er kriminell ungdom.
Thompson SJ, Pomeroy EC, Gober K	2005	Søkermetode ikke oppgitt, heller ikke sammenlignende tall i tabellform. Små utvalg og lav validitet. Flere av studiene er også tatt med i senere oppsummeringer.